

*Т.М. Носан,
О.М. Дейнеко,
вчителі початкових класів
вищої категорії
лицею № 11 м. Новограда-Волинського*

Нова українська школа очима вчителів-пілотників

Провідною метою кожної освітньої реформи є підвищення якості освіти. Новий зміст освіти заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Наскрізний процес, який формує цінності, педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем та батьками, і сучасне освітнє середовище, умотивований вчитель, який має свободу творчості, – засади розбудови НУШ.

З метою реалізації головних компонентів Концепції Нової української школи (НУШ) 1 вересня 2017 р. сто шкіл в Україні стали учасниками Всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти».

У Житомирській області пілотними стали 4 школи, в тому числі і Новоград-Волинський колегіум, нині лицей № 11. І саме нам, вчителям початкових класів: Носан Тамарі Михайлівні та Дейнеко Олені Михайлівні – запропонували взяти участь у цьому експерименті. Відверто кажучи, погодитися на це було не дуже просто. Ми розуміли, що беремо на себе відповідальність за реалізацію експериментального дослідження та кінцевий результат.

Першим викликом серед нових ключових змін стали вимоги до організації освітнього середовища:

- ▶ можливість мобільно використовувати меблі для організації роботи в малих групах;
- ▶ доступ до інтернету;
- ▶ організаційна техніка (комп'ютер, ксерокс тощо) та витратні матеріали;
- ▶ навчальні осередки.

Але тепер ми можемо впевнено сказати, що осередки – це дієво і важливо як для учнів, так і для вчителя. Тому що це дає змогу дітям вільно переміщуватися в класі, спонукає їх робити вибір і активно вчитися. А вчителю допомагає формувати на основі інтеграції навички XXI століття:

- ▶ соціальні / комунікативні навички;
- ▶ організаційні навички;
- ▶ навички застосування.

Ці навички навчання є ключовими, які дозволяють учням опанувати навчальну програму. Вони також корисні в повсякденному житті і підсилюють підходи навчання двадцять першого століття.

Другим викликом стала організація групової взаємодії з перших днів навчання, коли у дитини треба сформувати внутрішню позицію школяра – систему потреб і прагнень, пов'язаних зі школою, коли причетність до шкільного життя переживається першокласником як його власна потреба (Д.Б. Ельконін, А.Л. Венгер, Т.А. Нежнова).

Тепер ми розуміємо, що саме завдяки роботі в групах формуємо спільноту, кожний учасник якої вміє критично мислити, відстоювати власну думку, визначає цілі та шляхи їх досягнення.

А розпочали ми роботу в пілотному класі після підготовки, організованої в КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЖОР під керівництвом координатора Трохименко Т.О. та тренерів, підготовлених громадськими організаціями «Крок за кроком», «Освіторія».

На сьогоднішній день – це 2,5 роки пілотування в НУШ з певними злетами і падіннями, радощами і смутками, досягненнями і невдачами, вагомим досвідом з боку вчителів. У дітей та батьків освітній процес проходить в суцільному задоволенні, веселкових окулярах, тому що вони не помічають всіх «підводних течій». А ми намагаємося реалізовувати у спільній діяльності вчителя, учнів та батьків принципи педагогіки партнерства.

Враження від роботи в пілотному проєкті, здебільшого, позитивні. Перевага надається організації практично-дослідницької діяльності, яка підпорядковується інтегровано-проблемній темі місяця. В процесі такої діяльності працює весь потенціал пошукових умінь дитини.

В кінці 2 класу було проведено анкетування учнів всіх пілотних шкіл України з метою укладання інтегрованих тем для дослідження у 3 класі, при цьому враховувались побажання та інтереси молодших школярів. І сьогодні ми бачимо, що теми дійсно відповідають запитам учнів початкових класів.

Ефективно використовуються стратегії критичного мислення, які є основними складовими у дослідженні проблемних тем з курсу «Я досліджую світ», інтегрованого курсу «Українська мова». Але в експериментальних розробках, посібниках не завжди враховується взаємозв'язок змісту та міжпредметна інтеграція. Саме тому у нас виникла ідея створити збірник практичних завдань з інтегрованого курсу «Українська мова» (за поточними темами з інтегрованого курсу «Я досліджую світ») для 2 класу. Важливість та навчальна цінність даної розробки в тому, що в ній враховано взаємозв'язок змісту, методів та форм навчання, міжпредметна інтеграція, формувальне оцінювання, яке формує ключову компетентність початкової загальної освіти – уміння вчитися. Зазначене вміння передбачає набуття індивідуального досвіду участі школяра в навчальному процесі, оволодіння здатністю до самоаналізу, самоконтролю, самооцінки та самокорекції. Ця робота була презентована на міській педагогічній виставці і високо оцінена науково-методичною радою міста.

Сьогодні оцінювання дітей – формувальне. Воно передбачає відстеження особистісного розвитку учнів та набуття ними навчального

досвіду і компетентностей, дозволяє відстежити особистісний поступ дитини, хід опанування нею навчального матеріалу та побудувати індивідуальну освітню траєкторію особистості.

Себе ми також оцінили формувально і зробили висновок, що вчителі початкових класів мають усвідомлювати свою відповідальність, якою передбачено виконання таких обов'язків: поважати кожну дитину, вірити в успішність кожної дитини, бути чесним і визнавати власні помилки, вміти слухати й дотримуватися конфіденційності, бути послідовними й справедливими, мати високі очікування щодо кожного учня, у тому числі й учнів з особливими потребами, цінувати особисті зусилля дітей, організовувати стимулююче навчальне середовище, постійно поновлювати свої знання щодо дитячого розвитку.

Таким чином, НУШ – це також зміна свідомості вчителя та його обов'язків.